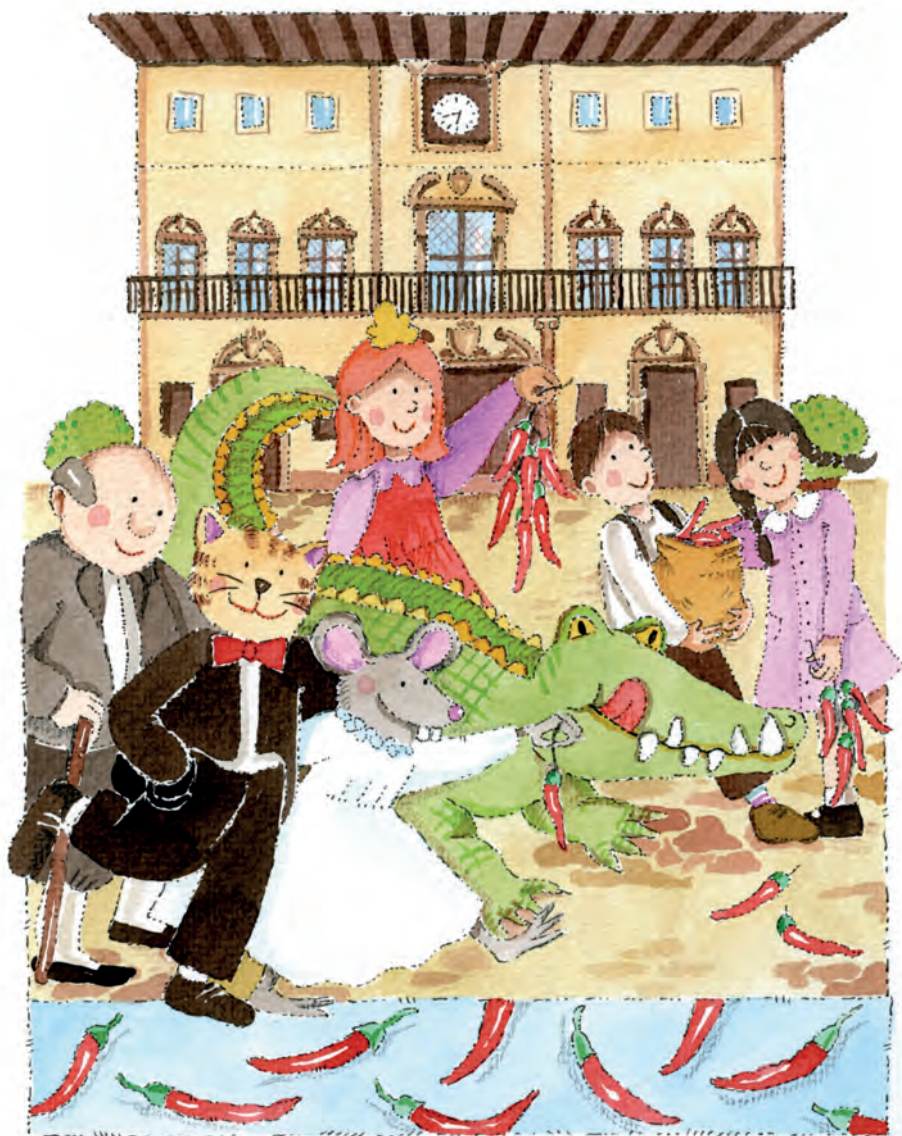

EL DRAC DE NA COCA I LA FLAMA DE LA FESTA

A en Macià i na Bàrbara,
en els seus ulls brillen espires de fantasia.

C.V i M. del M. R.

Edita: Ajuntament de Palma

Text: Caterina Valriu

Il·lustracions: Maria del Mar Riera

Imprès per: Ingrama

Dipòsit Legal: PM-138-2019

La reproducció total o parcial d'aquesta obra, per qualsevol procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, queden rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

EL DRAC DE NA COCA I LA FLAMA DE LA FESTA

PREGÓ INFANTIL DE LES FESTES DE
SANT SEBASTIÀ 2019

Vet aquí que quan l'hivern ha arribat, les festes de Nadal han passat i els Reis ja han partit cap a Orient, als ciutadans de Palma encara els queden ganes de fer gresca, d'omplir de focs i espirals els carrers i de ballar per tots els caps de cantons per celebrar la festa de sant Sebastià, de qui diuen que era bon al·lot i dolç com un mosset de tambor d'ametlla.

Però no vos penseu que només volen fer festa les nines i els nins que habiten la ciutat, les dones i els homes, les padrines i els padrins i la gent que ens visita, també volen fer festa les fades que dormen a les golfes dels casals del barri antic, els follets que passegen cap al tard pels parcs i els jardins, els dimonions boiets que fan torres altes per espiar els veïnats, les bubotes que arrossequen cadenes que espanten els més valents, els gegantassos que habiten els boscos i turrons que volten la ciutat o els que guarden l'edifici de Cort de tot perill.

També volen celebrar la festa d'hivern les bruixes que viuen a les coves del pinar del Castell de Bellver i les ànimes en pena de l'Almudaina. I els homenets i les donetes de colzada que juguen a conillons a amagar pel Parc de la Mar, els prínceps transformats en corbs que fan el niu a les teulades de Santa Eulàlia i les sirenes i dones d'aigua que juguen per la platja del Molinar les nits de lluna plena; els dracs que bufen per fer giravoltar els molins del Jonquet i tants i tants d'altres personatges que habiten la nostra ciutat però que només podem veure quan tenim els ulls i el cor oberts a la fantasia i les orelles ben badades per escoltar relats de meravelles.

Idò heu de pensar i creure, i creure i pensar, que aquests personatges cada any tenen una feina encomanada, una feina molt especial. Però és una feina tan delicada i compromesa que no la poden fer tots junts. I per què no la poden fer tots? Idò perquè són massa, massa i redemassa... i uns són un poc despistats, i uns altres una mica esburbats, i alguns molt disforjos i altres ben remenuts, i alguns són dormilegues i sempre badallen morts de son i altres són tan inquietes que se belluguen a les totes i no dormen mai ni tenen aturall.

Per això, per no fer tant de trull i per fer-ho bé i redebé i no embullar-se, han fet una tria, unes eleccions. Han cercat urnes i han votat i han comptat els vots. Han triat quins d'entre tots ells han de fer la feina tan delicada i tan necessària que cal fer per poder començar les festes de Sant Sebastià. I d'entre tots ells n'han elegit sis que seran els encarregats.

I qui són? Qui són els sis que faran aquesta feina que no sabem encara quina és, aquesta feina misteriosa? Ara els coneixereu:

Aquesta és Sa Rateta, aquella que un dia trobà un doble-ret i se va comprar un poc de vermellet per als morrets i una col per fer-se una caseta, i amb les fulles va fer les teulades i amb els tronxos les columnes i encara li bastà per fer un balconet. La rateta era tan eixerida que tots els animals que passaven per davant ca seva li deien:

-Rateta que t'ets pintadeta?

Que em vols per marit?

-Si cantau polit! -responia ella.

I de tots els qui li cantaren una cançó, el que més li va agradar va ser el moixet, que feia un *mèuuu* dolç com un madritxo.

I ja sabeu que se casaren i al convit el moixet menjà i menjà i menjà sense aturar. En arribar la nit, el moixet tenia mal de panxa i embrutà els llençols i l'endemà la rateta els va anar a rentar. I era tan menudeta que caigué dins l'aigua dels rentadors i quan el moixet l'anà a treure pel coll... la mossegà una mica sense voler i trobà la seva sang tan dolça i gustosa que en va voler més... i encara l'encalça per llepar-se'n els bigotis. I sempre estan... com el gat i la rata.

També triaren es Jai de sa Barraqueta.

No sabeu qui és? No pot ser! Aquell jai a qui el Bonjesús i sant Pere concediren tres dons: una perera que qui pujava dalt les seves branques ja no en podia baixar, un joc de cartes amb el que sempre guanyava totes les partides i un sarronet que qui hi entrava no en podia sortir.

I què va fer amb tot això el diantre de jai?

Enfilà la mort dalt la perera perquè no pogués matar ningú, guanyà a les cartes dues ànimes que anaven camí de l'infern, posà el dimoni dins el sarró i anà a cal ferrer per tal que li donessin una bona repassada perquè no fes tantes dolenties.

Però el jai era i és tan espavilat que en arribar l'hora de morir no el volgueren ni al cel ni a l'infern, i per això encara es passeja per Ciutat i en fa qualcuna que no és contadora.

Es jai de sa Barraqueta

Entre els sis elegits hi ha també la fada Mariana. Morgana? No, no nom Morgana, nom Mariana. Ma-ri-a-na. Na Morgana és una altra, que parla anglès i beu te a les cinc del capvespre.

Aquesta Mariana és una fada-reina nostra, un poc dolentona, que sempre mana feines. A na Joana, l' enamorada del seu fi l Bernat, li va manar moltes tasques llargues i complicades. Na Joana va haver de rentar llana negra fins que tornà blanca, va haver de fila , va haver de teixir i cosir i també va haver de fer tots els mobles del palau.

Sort que el príncep Bernat -el fi l de la fada Mariana- i els homenets i les donetes de colzada l'ajudaren i en un tres i no res ho tingueren tot endiumenjat. I la fada Mariana va quedar ben bocabadada, tant bocabadada que quan na Joana i en Bernat se volgueren casar ella no va poder dir ni pruna, just fer que sí amb el cap.

Anau-li alerta, que si vos aplega la fada Mariana vos manarà més deures que tots els mestres de la vostra escola junts!

I d'aquests sis elegits encara en falten dos. Idò heu de creure i saber, i saber i creure, que triaren també n'Espardenyeta.

Qui és n'Espardenyeta? És una al·lota de pell blanca i galtes vermelles, més espavilada que una geneta. Sap el dimoni on se colga i va ser capaç de burlar el rei amb les seves astúcies. Al rei n'hi va fer mil i una: li va fer menjar set cagallons de ca, li va fer rodolar una escala ensabonada, el va tirar damunt un roser ple de pues... perquè el rei cada dia li volia fer la guitza.

Al final, tanmateix, es perdonaren totes les malifetes i diuen que ella i el rei se varen casar... qui sap! Però a n'Espardenyeta la triaren per espavilada, decidida i atrevida...

Si algun dia teniu un maldecap i no sabeu per on prendre, anau-la a veure i vos aconsellarà.

I el darrer dels elegits qui és? Diuen que *el darrer tot ho té* però aquest darrer del nostre estol no ho tenia tot. Li faltava una cosa: li faltava- la por.

En Pere era un jovençà que no tenia por, ni poc ni gens ni mica, ni sabia què cosa era la por. Per això, un dia es decidí a anar-la a cercar. I voltà pel món i trobà homes morts penjats d'arbres i no li feren por, i trobà dimonis que feien renous escruixidors -tant forts que les parets tremolaven- i no li feren gens de por. I trobà gegants deu vegades més alts que ell que el se volien menjar d'una queixalada però tampoc no li feren por. I trobà una vella bruixa en un camp sembrat de cadàvers i res de tot això no li va fer por.

Fins que un dia se va veure a ell mateix amb la cara girada, amb el cap al revés i això sí, això li va fer por, una porada feresta.

I no va tenir assossec fins que la cara no tornà al seu loc.

I en Pere Poca Por ja va saber què cosa era la por.

Però és agosarat i valent i guarda la por dins la butxaca més petita del seu cor.

I ara que ja coneixeu els sis elegits -es Moix i sa Rateta, es Jai de sa Barraqueta i la fada Mariana, n'Espardenyeta i en Pere Poca Por- ara segur que voleu saber què han de fer?

Quina és la feina delicada que els han encarregat. I ara, ara ja sí, la vos diré:

-HAN DE DESPERTAR EL DRAC!

El drac? Quin drac? Ja ho podeu suposar: el drac de la Ciutat, el drac de na Coca.

I qui era na Coca? L'estimada d'en Coc!

I qui era en Coc? En Bartomeu Coc, el governador d'Alcúdia, l'home que va vèncer el drac i l'oferí a l'estimada.

I d'on surt aquest drac? És un drac que va venir de terres africanes i conten que entrava a la Ciutat per La Portella i que –a les nits- esglaiava tothom i feia molta, molta de por.

Això va passar fa molt de temps, ara el drac ha tornat un poc vell. Diuen que dorm arrecerat a un racó del vestíbul de Cort. Però és un drac trullós i juganer. I en sentir que fa olor de festa es comença a deixondir.

Ell sap que en arribar la revetlla de sant Sebastià té una feina important i s'ha d'espavilar. Per això s'han triat els sis elegits, per tal que despertin el drac i el posin a punt de fer la seva feina que no és altra que encendre els foguerons de la revetlla de sant Sebastià que omplen els carrers de foc i fum i espines i festa.

El dragón de ma. Coca

Avui, els sis elegits han de despertar i deixondir el Drac de na Coca. Perquè cada any se desperta desanat, afamat, sense alè ni força de tanta gana que té. I l'han d'alimentar durant uns dies per tal que el seu alè sigui de foc i la seva flama encengui la festa.

Com s'alimenta un drac perquè tengui l'alè de foc?

No ho endevinau ?

Amb platades de llumins? No, que empatxen.

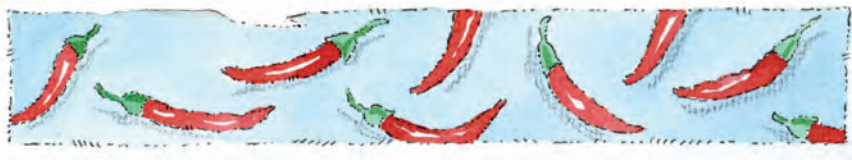
Amb tassionades de gas? No, que tenen mal gust.

Amb entrepans de quilowatts? No, que enrampen.

Un drac mallorquí s'alimenta amb pebres de cirereta. Enfila ls de pebres de cirereta, ben vermells i ben coents, que encenen l'alè i el fan espirejar.

Per això, sa Rateta i es Moix, n'Espardenyeta i en Pere Poca Por, la fada Mariana i es Jai de sa Barraqueta tenen tasca: cal despertar-lo i alimentar-lo amb els fruits més encesos i picants dels nostres camps. Han d'omplir la panxa del drac de pebres coents, de festa i d'alegria! I vosaltres els podeu ajudar!

Nins i nines, petits i grans de Palma i de tota l'illa, visitants i passavolants: espavilau-vos que s'acosta la festa de sant Sebastià, de focs i de flama encesa pel drac que allunya l'hivern. Cantau, ballau, xalau, menjau, fruiu. Que esclati la rialla i la música al caliu de la gent! El drac de na Coca, espirejant de flames, ens il·lumina la festa

El text d'aquest conte va ser el Pregó Infantil de les Festes de Sant Sebastià 2019.

Els personatges que hi surten formen part de la tradició popular de Mallorca i estan representats a l'Ajuntament de Palma com a capgrossos i figu es festives. La figura del Drac de na Coca roman al vestíbul de l'ajuntament durant tot l'any i la revetlla de Sant Sebastià surt encès en flames i amb el seu alè cala foc als foguerons que hi ha preparats, mentre al carrer sona la música i comença la festa.

Si voleu saber més coses sobre les aventures d'aquests sis personatges, heu de llegir les seves històries que trobareu als llibres de les *Rondaies Mallorquines d'en Jordi d'es Racó* (Editorial Moll):

- «Sa rateta» volum 14
- «N'Espardenyeta» volum 7
- «Na Joana i la fada Mariana» volum 6
- «Es jai de sa barraqueta» volum 4
- «El Pere Poca Por» volum 7

La història del Drac de na Coca la trobareu al llibre *Llegendes de Mallorca* de Caterina Valriu (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2009)

Ajuntament de Palma